

Pokyny pro sestavení nálezové zprávy o archeologickém výzkumu

Nálezová zpráva je základní vědecký dokument, obsahující maximální počet objektivně dosažených informací o výzkumu. K jejich zpracování je třeba přistupovat s velkou úsporností při zachování vysoké kvality registrace všech skutečností, nezbytných pro další zpracování.

Po věcné a formální stránce rozlišujeme:

1. Zprávu malého rozsahu, např. o záchraném výzkumu malého celku (jednotlivý hrob, jáma apod.) či zprávu o terénním průzkumu (povrchový sběr, zjištění jámy v profilu pískovny apod.).
2. Velkou zprávu o systematickém dlouhodobém výzkumu nebo záchraném výzkumu většího rozsahu.

Ad 1/

Text zprávy, plánky, kresby a kopie fotografií (event. další dokumenty) v tištěném originálu se odevzdávají v jednom exempláři dokumentátorce archivu, která zkontroluje, zda zpráva obsahuje všechny nezbytné údaje a označí zprávu číslem jednacím, pod nímž je zpráva zanesena v seznamu nálezových zpráv i digitálním katalogu. Titulní list nálezové zprávy je nutno vypracovat podle přiloženého vzoru 1 a vlastnoručně podepsat. Nezbytně je vyžadován výřez mapy 1:10 000 (výjimečně jiného vhodného měřítka, pokud není příslušná mapa k dispozici) s výrazným vyznačením naleziště nejlépe červenou barvou, opatřený číslem mapy a měřítkem. Výřez musí být volen s ohledem na možnost identifikace lokality, lokalizační souřadnice jsou povinně obsaženy i v textu zprávy.

Ad 2/

Titulní list nálezové zprávy je vypracován podle vzoru 2 a vlastnoručně podepsán, za ním je vložen i druhý titulní list podle vzoru 1. Požadavky jako v bodě 1. Termín odevzdání do 3 let po ukončení výzkumu nebo výzkumné sezóny.

Rozvrh nálezové zprávy:

1. Lokalizace naleziště

Po stránce zeměpisné a kartografické. Uvést název katastrálního území a administrativní název obce, případně některé bližší údaje. Součástí lokalizace je výše uvedený výřez mapy s vyznačeným místem nálezu, který musí být zařazen za titulní listy.

2. Geomorfologický popis a krajinné prostředí (např. rovina, svah, údolí, les, význačné krajinné body, strategická poloha, voda, prameny).

3. Geologický a pedologický popis

Autor výzkumu uvádí pouze základní údaje s citací pramenů, doporučuje se přiložit odbornou expertízu.

4. Historie naleziště

Kdo a kdy lokalitu objevil; pokud již byla zkoumána, kdy a kým, v jakém rozsahu, příp. odkaz na nálezovou zprávu a místo uložení nálezů.

5. Účel a úkol výzkumu

Kdo na naleziště upozornil AÚ, co výzkum sledoval, doba výzkumu (od kdy do kdy), kdo jej vedl, kdo vykonával technické práce, event. spolupráce (instituce, osoba).

6. Zaměření výzkumu

Upřesnit způsob zaměření a použitou metodu, uvést použité mapy, přístroje apod. Pokud bylo zaměření provedeno odborným týmem, uvést uložení měřičské dokumentace. U zaměření GPS přiložit tištěný výstup nebo databáze hlavních zaměřených bodů. Nálezová zpráva musí obsahovat zaměření v souřadnicových systémech S-JTSK/WGS84, nebo v podobě milimetrových souřadnic (v tom případě musí být uvedeno také číslo mapového listu/mapových listů).

K bodu 1 – 6: V nálezových zprávách, navazujících na původní (při opakovaném výzkumu), lze uvádět pouze odkaz.

7. Metoda výzkumu

Popis metody a důvody, které vedly vedoucího výzkumu k tomu, aby ji použil.

8. Popis archeologických objektů

V této části, která je jádrem zprávy o výzkumu, klademe důraz na objektivitu uváděných reálií. Je nutno uvést podrobně všechny zjištěné okolnosti, týkající se terénního výzkumu, popisy jednotlivých objektů (kontextů) se soupisem inventáře, tj. tvar, rozměry, výplň, vrstvy, u polykulturních nalezišť kulturní příslušnost.

9. Popis nálezů

Inventární číslo (číslo katastru podle <https://nahliznidokn.cuzk.cz/VyberKatastrInfo.aspx> - pořadové číslo inventáře/rok), stručný popis předmětu včetně rozměrů, odkaz na vyobrazení. Popisy možno uvádět i kódem, musí však být přiložen klíč. Na konci celého popisu uvést počet skartovaných a neinventovaných střepů.

10. Obrazová dokumentace

a/ kresebná a měřičská – plány, situační plány výzkumu, schéma sond, vrstevnicový plán, řezy, profily, půdorysy a situace s vynesnými hodnotami nivelace.

– kresby předmětů v publikační kvalitě.

b/ fotografická

– u všech fotografií uvádět přesné popisy a čísla negativů, u fotografií nálezů i inventární čísla.

11. Přílohy

Odborné posudky přírodovědných a technických disciplín, zápisy koreferentů a komisí. Odborné posudky mohou být zařazeny jako součást nálezové zprávy nebo jako samostatná nálezová zpráva se samostatným číslem jednacím. O formě posudku rozhodne autor po dohodě s vedoucím archeologického výzkumu.

Doporučujeme přiložit digitalizovanou podobu nálezové zprávy, která však nenahrazuje tištěnou.

Všechny listy textové části budou průběžně číslovány počínaje prvním listem textu (tedy mimo titulní listy a výřez mapy). Obrazové přílohy budou číslovány zvlášť. Všechny tabulky a přílohy budou opatřeny názvem katastrálního území a rokem výzkumu, pokud nebudou svázané.

V Brně 1. února 2013

Doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.
ředitel Archeologického ústavu AV ČR, Brno

Vzor 1

Titulní list menší nálezové zprávy

Katastrální území:

Administrativní název obce:

Okres:

Trať:

Parcela č.:

Kultura:

Druh nálezů: sídliště, pohřebiště atd.

Doba výzkumu:

Vedení výzkumu:

Technická spolupráce:

Číslo lokality podle <https://nahlizenidokn.cuzk.cz/VyberKatastrInfo.aspx>

Inv. čísla: od....do

Uložení: pokud je již jisté, kde bude materiál uložen

Vlastnoruční podpis

Vzor 2

Titulní list obsáhlejších nálezových zpráv

Zpráva

o systematickém výzkumu únětického pohřebiště

v Hruškách, okr. Břeclav

v době od ... do

Zprávu podává vedoucí výzkumu:

Datum:

Obsah

Str.

Úvod

Lokalizace naleziště

Geomorfologický popis a krajinné prostředí

Geologický a pedologický popis

Historie naleziště

Účel a úkol výzkumu

Zaměření výzkumu

Metoda výzkumu

Popis archeologických objektů

Popis nálezů

Přílohy

Kresebná dokumentace

tab.

Fotografická dokumentace

tab.

Vlastnoruční podpis